

Prosjekttittel:	Supported Parenting Interventions for Ethnic Minorities: The parent's perspectives (PIRM Foreldre)
Strategisk forankring	<p>Prosjektet plasserer seg i godt i CPS sin forskningsstrategi knyttet til migrasjon. CPS søker etter å forstå hvordan migrasjon henger sammen med fred og konflikt, samt forstå migrasjonsprosesser og dens konsekvenser for individer og samfunn. Migrasjon samhandler med fred og konflikt på en rekke måter. Mange migrasjonsstrømmer er forårsaket av væpnet konflikt. Prosjektet er vel innenfor strategien til HSL <i>Mennesker og samfunn i Arktis</i> med tverrfaglige tilnærminger på tvers av fakulteter (HSL fakultet og helsevitenskapelig fakultet), samt slik det er uttrykt i <i>Driftkraft i Nord</i>, knyttet til samfunnsutvikling og demokratisering, samt helse, velferd og livskvalitet. Prosjektet åpner videre opp for å etablere en tverrfakultær satsing som vil bidra til å utvikle samfunnsvitenskapelige perspektiver og metoder, bidra til økt kompetanse i lokal samfunn og kommunale tjenester. Prosjektet er svært relevant for pågående og fremtidige utfordringer for både lokale, regionale og nasjonale aktører og organisasjoner i forhold til migrasjon og flyktninger. Prosjektet er tydelig knyttet til FNs bærekraftsmål, om god helse, fred og rettferdighet.</p>
Forankring i fagmiljø	<p>Stipendiaten er forankret i den nyetablerte forskningsgruppene PEACE ved CPS.</p> <p>Stipendiaten vil også være tilknyttet forskningsgruppene ICRED (ILP) og PIRM (RKBU Nord, helsevit. fak.)</p> <p>PhD studenten vil være i kontakt med alle tre overnevnte forskningsgrupper, noe som vil bidra til at PhD studenten vil få tilgang til et aktivt og robust forskningsmiljø og nettverk. Både PEACE, ICRED og PIRM består av erfarne forskere med god erfaring, og kompetanse på å veilede doktorgradsstudenter. Dette vil også være en god lærings –og utviklingsarena for en PhD student som kan bidra til videre faglig utvikling i fagmiljø ved CPS. I tillegg vil stipendiaten inngå i et forskningsfellesskap med tre andre doktorgradsstudenter i samme prosjekt som vil styrke gjennomføringsmuligheten for hver av dem.</p>
Rekrutteringsgrunnlag for stillingen	<p>Rekrutteringsgrunnlaget er godt da det nylig har vært en søkeprosess i forbindelse med PIRM Barn PhD stilling. I denne søknadsprosessen ble det synliggjort en meget relevant, og god kandidat også for dette prosjektet som har gitt uttrykk for interesse for prosjektet. Videre er det også god grunn til å forvente rekruttering fra CPS sitt masterprogram og videre nettverk da migrasjon, integrering og flyktninger er sentrale området for CPS og videre nettverk. De tre ulike forskningsgruppene representerer samlet et etablert og solid forskernettverk som kan tiltrekke seg mange gode relevante søkere. I tillegg er prosjektet tverrfaglig og vil kunne rekrutterer fra ulike fagmiljø.</p>

Kvalitet på søknaden	PIRM prosjektet har vært gjennom ekstern forskningsevaluering. Først ved at det fikk innvilget finansiering på kr. 12 500 000 kr. i hard konkurranse med nasjonale og internasjonale forskningsmiljø. Derneft da det fikk bevilgning fra helsefakultetet på et doktorgradsprosjekt som fokuserer på flyktningbar (PIRM Barn). Studien foregår fra 2019 til 2023 og vil omfatte 270 flyktningfamilier bosatt i Norge.
Instituttets rangering av søknaden	1

Supported Parenting Interventions for Ethnic Minorities: The parent's perspectives (PIRM Foreldre)

Innledning

Vi vil med dette søke om midler for å finansiere doktorgradsprosjektet *Supported Parenting Interventions for Ethnic Minorities: The parents's perspectives* (PIRM Foreldre). Doktorgradsprosjektet er forankret til forskningsprosjektet *Supported Parenting Intervention for Ethnic Minorities* (PIRM) og er eksternt finansiert av Kavlifondet. PIRM er en undersøkelse av to ulike foreldreveiledningsprogrammer, henholdsvis De Utrolige Årene (DUÅ) og ICDP som tilpasses og prøves ut for flyktninger. Mens PIRM er en evaluering av foreldreveiledningsprogrammene hvor det anvendes både kvalitative og kvantitative data, skal doktorgradsprosjektet PIRM Foreldre gjennomføres som en kvalitativ analyse med utgangspunkt i intervju av foreldre. Målsettingen med doktorgradsprosjektet er å studere hvordan foreldreskap utøves etter flukt fra krig og uro. Fokus retter mot konsekvenser av krig og opplevelsene av dette for den enkelte. I prosjektet undersøkes flyktningeforeldres perspektiv på egen tilværelse som flyktning, og bidra til at foreldres perspektiv får innflytelse i fremtidig utvikling av flyktningetjenester. Hensikten er å øke kunnskapen om foreldres opplevelse av egen og familiens situasjon og vise hvordan foreldres perspektiv og deres stemmer, erfaringer og refleksjoner er sentrale kunnskapskilder for å videreutvikle kommunenes tjenester for nyankomne flyktningfamilier.

Faglig utgangspunkt og teoretisk ramme

Familier med flyktningbakgrunn er en særlig sårbar gruppe som har større risiko for å utvikle psykiske helsevansker. De som har opplevd traumatiske hendelser som vold, drap og krig løper en betydelig risiko for å utvikle alvorlige helseplager (Joshi & O'Donnell, 2003). Det er også slik at flere belastninger fører til større risiko for psykiske plager (Finkelhor, Turner, Ormrod, & Hamby, 2009). Flyktninger er overrepresentert i gruppen som står utenfor utdanning og arbeid (T. P. Bø & Vigran, 2015). Noe som øker risikoen for marginalisering og langvarig utenforskap (Hyggen & Hammer, 2013). Å støtte familier som har flyktet fra krig og konfliktområder og fått opphold i Norge er derfor en særlig viktig del av arbeid innen psykisk helsevern.

Å oppdra barn i ett nytt land er utfordrende for de fleste foreldre (Chuang & Costigan, 2018; Hennegan, Redshaw, & Kruske, 2015). Utfordringen er særlig stor for foreldre som har erfaringer med flukt, nød eller traumer, slik familier som er innvilget oppholdstillatelse ofte har

(Riggs et al., 2016). Familiene er oftere i kontakt med spesialisthelsetjenesten, hjelpetiltak fra barnevernet eller barna har spesialundervisning sammenlignet med den øvrige befolkningen (Berg et al., 2017). Familiene har også vedvarende lavere inntekt, høyere frafall fra videregående skole og er overrepresentert i gruppen som står utenfor utdanning og arbeid (T. P. Bø & Vigran, 2015). Langtidskonsekvensene er assosiert med risiko for å utvikle psykisk uhelse (Reneflot & Evensen, 2011) og opplevelse dårlig livstilfredshet (Jortveit, 2013). Ovenstående er likeledes sterke argumenter for at det å forbedre situasjonen for familier med flyktningbakgrunn er en særlig viktig del av folkehelsearbeidet.

Flere undersøkelser viser at god foreldrestøtte modererer utviklingen av psykiske vansker etter traumatiske opplevelser (Cohen & Mannarino, 1996; Scheeringa, Wright, Hunt, & Zeanah, 2006). Positive foreldrestrategier har vist seg å være en beskyttende faktor for de negative langtidseffektene som er assosiert med å være i en flyktningssituasjon (Timshel, Montgomery, & Dalgaard, 2017). En viktig innsats innenfor flyktningetjenesten for familier som bosetter seg i kommuner er derfor å støtte foreldre til å håndtere det å oppdra barn i denne nye og krevende situasjonen for familien. Antonovsky (1996) formulerte salutogenese modellen som handler om hva som fremmer god helse – snarere enn det som skaper dårlig helse. Modellen legger vekt på forholdet mellom mestring og beskyttende faktorer og helse. Sentralt i modellen er tre grunnelementer som gir «Sense of Coherence», det vil si opplevelse av sammenheng; mening, forståelse og håndterbarhet. Dette er en viktig teoretisk referanseramme i dette prosjektet fordi vi ønsker å fokusere på det som virker og som er helsefremmende for familiene.

Foreldres fortellinger om hvordan de erfarer det å være foreldre etter flukt, i en familie i ett nytt land og foreldre som forsøker å forvalte det å være foreldre i denne situasjonen vil kunne kaste nytt lys over foreldreskap etter flukt i nye omgivelser. To and Chan (2013) har vist at det å utfordre begrepet om foreldreskap bidrar til å nyansere forståelsen av foreldreveiledning og løfte frem betydningen av konteksten for foreldreskapet og relasjonen mellom barn og foreldre. Foreldreskap kan forstås som noen som gjøre noe mot barn, hvor barnet er passive mottakere for foreldrenes måter å oppdra på. Det er en endimensjonal forståelse av foreldreskap som ikke fanger opp familielivets dynamikk hvor alle medlemmene bidrar i konstruksjonen av samhandlingen i familien. Foreldreskap kan også forstås som et samspill mellom barn og voksen og de omgivelsene som familiene har for sitt familieliv (Aarset & Sandbæk, 2009). Da forstår man foreldreskap som er aktivt, relasjonelt og kontekstuellt. Det er særlig fruktbar forståelse av minoritetsforeldres foreldreskap, fordi de lever i det som Rudie (2014) kaller «to ulike kulturelle generasjoner». Vi anlegger et kontekstuellt og relasjonelt perspektiv i vår studie

for å fremheve både barn og foreldre som subjekter i foreldreskapsrelasjonen og de relasjonelle og kontekstuelle forholdene for foreldreskapet.

Problemstilling

På bakgrunn av dette kunnskapsbildet vil vi med PIRM Foreldre intervju 20 foreldre om hvordan de erfarer sin situasjon. I tillegg vil stipendiaten ha tilgang til data fra andre deler av PIRM prosjektet.

Å støtte foreldrene kan bidra til å trygge foreldre som oppdragere, noe som er særlig viktig for å bidra til en god integrering. Kunnskapen som vi får ved å løfte frem foreldrenes stemme vil bidra med ny kunnskap og bidra i videreutvikling av foreldreveiledningsdelen i integrasjonsprogrammene og annen foreldrestøtte som flyktningetjenestene, NAV og helse- og sosialtjenestene gir denne foreldregruppen.

Problemstillingen handler om foreldre med flyktningbakgrunn sine perspektiver og refleksjoner på det å være foreldre i nytt land som nylig bosatt flyktning. Gjennom intervju med foreldre søker vi etter foreldrenes perspektiv på det å være familie med flyktningbakgrunn i Norge. Vi er interessert i hva foreldre synes er viktig støtte i deres situasjon. Intervjuspørsmålene vil bli stilt på adekvate og lettforståelige måter av intervjuer som har erfaring med å arbeide med flyktninger. For å konkretisere problemstillingen er den formulert i fire setninger: 1) Hva er flyktningforeldres perspektiv på egen tilværelse som flyktning? 2) Hva er flyktningforeldres perspektiv, innspill, erfaringer og refleksjoner knyttet til oppdragelse, omsorg og forsøk på å skape trygghet for barna? 3) Hvilken sammenheng er det mellom foreldrenes forståelse av oppdragelse, omsorg og forsøk på å skape trygge omgivelser for barn i ny kontekst? 4) Hvordan kan foreldres perspektiv, erfaringer og refleksjoner bidra til å videreutvikle foreldretreningsprogrammer for nyankomne flyktningfamilier?

Faglig nettverk og prosjektføringsforankring

Det planlagte doktorgradsprosjekt PIRM Foreldre retter oppmerksomheten mot flyktningforeldres perspektiv. Doktorgradsprosjektet PIRM Foreldre vil inngå i forskergruppen PEACE ved CPS samt forskergruppen knyttet til PIRM (RKBU Nord, helsevit. fakultet) og ICRE (ILP) noe som vil styrke prosjektet. Det er allerede en 3-årig PhD stilling finansiert av helsefakultetet med oppstart april 2020 knyttet til barneperspektivet, som heter PIRM Barn og som vil gjennomføre kvalitative intervju med flyktningbarn. Samt en 3-årig PhD finansiert av Kavli med fokus på foreldreveiledningsprogrammene som startet februar 2020.

PIRM får tilført et perspektiv som kan utfordre forståelsen av barnas (gjennom PIRM barn) og av foreldrenes rolle gjennom søkt PhD PIRM Foreldre i foreldreskapet og dermed få tilgang til en bredere kunnskapsgrunnlag som legges til grunn for evalueringen av foreldretreningsprogrammet. Doktorgradsprosjektet PIRM Foreldre får tilgang til faglig nettverk, data og infrastruktur for forskningen. Dette er ressurser som styrker kvaliteten, forenkler rekruttering av deltakere til studien og øker muligheten til å gjennomføre prosjektet. Veilederne til doktorgradsprosjektet er begge med i forskergruppen som driver PIRM-prosjektet.

Tilgang til data fra PIRM-prosjektet er en viktig ressurs. Doktorgradskandidaten vil også bli integrert inn i et veletablert fagmiljø knyttet til hovedprosjektet med god kompetanse innenfor flyktning tematikk, barn og unge, psykisk helse, og kvalitativ metode som kan veilede doktorgradsstudenten. Det vil innebære bred faglig støtte, og tilgang til en etablert infrastruktur for praktisk håndtering og gjennomføring av prosjektet. Doktorgradskandidaten vil bli del av et felleskap med andre doktorgradsprosjekter knyttet til hovedprosjektet, og inngå i et nettverk med andre i samme situasjon, noe som styrker muligheten til å gjennomføre prosjektet etter planen. Videre vil den siste artikkelen anvende data som er innhentet i forbindelse med andre deler av PRIM-prosjektet enn foreldreintervjuene, noe som vil bidra til dybde i analysene og resultatene i doktorgradsprosjektet.

I tillegg vil prosjektet når forankret i PIRM ha samarbeid med det nasjonale organiseringen De Utrolige Årene og ICDP, noe som gir praktisk forankring av forskningen til gjennomføring av foreldreveiledning.

Aktualitet

Flyktninger som får opphold får tilbud om å gjennomgå et introduksjonsprogram i den kommunen hvor de bosettes. Introduksjonsprogrammet tilbys de som har behov for basiskvalifisering, varer som regel to år og er på fulltid. Det inneholder norskkurs, samfunnskunnskapskurs, arbeids- og utdanningsrettede tiltak, i tillegg til tiltak som forbereder for samfunnsdeltakelse og sosialt nettverk. Foreldreveiledning inngår som en mulig aktivitet i samfunnsdeltakelse og sosialt nettverk. Kunnskapsministeren uttalte 31.10.2018 *«Vi må få plass obligatorisk foreldreveiledning slik at foreldre med innvandrerbakgrunn skal bli kjent med hva vi forventer av mor og far i Norge og hvordan man oppdrar sine barn. Vi skal også gå gjennom hjelpeapparatet å se hva som virker og hva som svikter.»*. I integreringsstrategien fra regjeringen 2019-2022 er foreldreveiledningsprogrammer fremhevet som vesentlig del av

integrering. Doktorgradsprosjektet PIRM Foreldre er aktuelt ved at det gir kunnskap som bidrar til kvalitetssikring av de familierettede deler i introduksjonsprogrammet. Prosjektet bidrar også med aktuell kunnskap som er relevant for kommunale tjenestene som bidrar til bedring av sitt arbeid med flyktninger. Doktorgradsprosjektet bidrar med ny kunnskap som fører til kvalitetssikring av de kommunale tjenestene for flyktninger, basert på flyktningers egne fortellinger på et område hvor vi har lite kunnskap fra egne perspektiver.

Metode, rekruttering og forskningsetikk

PIRM Foreldre er en kvalitativ undersøkelse hvor foreldre som deltar i foreldreveiledningsprogram skal intervjues. Familiene er flyktninger som nylig er bosatt i en kommune og deltar i kommunens introduksjonsprogram. Datainnsamlingen gjennomføres ved hjelp av kvalitative intervju som vil utformes som samtaler med foreldre. Spørsmålene vil være kulturelt sensitive, og familiesensitive tilpasset.

Doktorgradsstipendiaten og andre som skal gjennomføre intervjuer med flyktningforeldre vil bli gitt internopplæring for faglig, praktisk og etisk kvalitetssikring av intervjuene. Samtaleformen vil fokusere på foreldrenes situasjon. Det gir oss grunnlag for å utvikle en semistrukturert intervjuguide som er rettet mot foreldrenes opplevelse og mestringsperspektiv.

Foreldre som skal delta i intervjuene rekrutteres gjennom forskningsprosjektet PIRM. Gruppelederne som gjennomfører foreldreveiledningsprogrammene DUÅ og ICDP vil stå for den praktiske delen av rekrutteringen hvor foreldre får informasjon om deltakelse i forskningen både for seg og sine barn. Vi vil også samarbeide med den kommunale konsulenten for integreringsprogrammet i forbindelse med datainnsamling. Gruppelederne og integreringskonsulenten vil begge bidra til å spre informasjon om prosjektet og hva det innebærer å delta.

Det skal gjennomføres 20 foreldreintervju som gjennomføres ved hjelp av sertifiserte, godkjente tolker. Den som skal gjennomføre intervjuet reiser til den aktuelle byen hvor flyktningforeldre bor og samtalene gjennomføres i egnede lokaler hvor foreldre kan kjenne seg trygge og komfortable. Det vil være nær dialog mellom gruppelederne i DUÅ og ICDP, den lokale flyktningkonsulenten og intervjueren i forkant for å få gode rammer rundt intervjuene. Samtalene gjennomføres enkeltvis, men også med begge foreldre sammen hvis ønskelig fra foreldre. Informasjonsskjema og samtykkeskjema oversettes til familiens språk. I tillegg leses de inn slik at de kan avspilles for å sikre forståelse ved manglende lesekyndighet.

Intervjuene vil gjennomføres ved hjelp av opptakerfunksjonen for kvalitative intervju i Nettskjema, transkriberes og analyseres ved hjelp av Nvivo. I en av artiklene sammenholdes data fra foreldreintervjuene med data fra barnas svar som grunnlag for analysene. Foreldredataene samles inn i forskningsprosjektet PIRM. Datainnsamlingen vil følge forskningsetiske prinsipper for etisk god forskning og søkes godkjent av Regional etisk komité (REK) og Norsk senter for forskningsdata (NSD). Forskergruppen i PEACE er sammensatt av like mange menn som kvinner. Det er deltakere i forskergruppen som selv har erfaring som flyktning.

Brukermedvirkning

Brukermedvirkning er en vesentlig del av kvalitetssikringen av dette prosjektet. Vi vil involvere brukere i alle faser for å sikre at prosjektet gjennomføres på en kultursensitiv måte, både i forhold til de metodiske valg og i samhandling med deltakerne i studien. Involveringen skal også bidra til at prosjektet oppleves relevant for brukerne, og at resultatene når frem til de som har bruk for det. Brukerrepresentantene er en mor som er innvandrер og som jobber i en kommunal tjeneste for flyktninger og brukermedvirkningsgruppen i PIRM.

Brukerrepresentantene har gjennomgått prosjektbeskrivelsen i idefasen for å bidra til identifisering og prioritering av forskningsideer. Det er gjort gjennom epostkontakt og samarbeid om utforming av prosjektbeskrivelse. Brukerrepresentantene har også gjennomgått prosjektideen og hatt innflytelse på problemstilling, studiedesign og metodiske innfallsvinkler.

De har bidratt i planleggingsfasen av prosjektet gjennom de to prosessen beskrevet overfor og skal delta i tilrettelegging før oppstart gjennom informasjon om prosjektet på egne nettsteder.

Brukerrepresentantene vil delta i gjennomføringsfasen og analysefasen gjennom et «gi-tilbakeseminar». Det er en metode for inkludering av brukere i analyseprosessen utviklet av (Nygård, 2018) hvor innledende analyser av forskerne presenteres for diskusjon og tilbakemelding for brukerne. Tilbakemeldingen tas med eller korrigerer analysene, noe som fører til at eventuelle misforståelser eller feiltolkninger kan rettes opp. Hensikten med seminarene er å kvalitetssikring gjennom kontinuerlig og strategisk kommunikasjon med deltakere slik at tolkning av resultater blir best mulig og mest mulig relevant for brukerne.

Formidlingsplan

Arbeidstittel:	Aktuell publiseringskanal:
Artikkel 1. Narratives of parenting: The refugee parents's perspectives	Parenting, science and practice (tentativt)

Artikkel 2, Raised in new and challenging contexts	Qualitative Social Work (tentativt)
Artikkel 3. Parenting in challenging circumstances: A comparison between children's stories and parent's information	Journal of Child and Family Studies (tentativt)
Doktorgradsavhandling: Supported Parenting Interventions for Ethnic Minorities: The parents' perspectives (PIRM Foreldre)	CPS, HSL fakultet, UiT Norges arktiske universitet
Aviskronikk: Betydning av flyktningforeldres perspektiv	Nasjonal avis

Fremdriftsplan og publisering

Hovedresultatet er en doktorgrad innenfor samfunnsforskning ved HSL-fak. ved UiT Norges arktiske universitet. Avhandlingen består av tre artikler. Det planlegges også deltagelse på ulike konferanser og fagdager hvor hovedfunn fra doktorgradsprosjektet presenteres for relevante offentlige tjenester som arbeider med flyktninger. Det er tatt utgangspunkt i 4-årig stipendiatperiode.

	2021 Høst	2022 Vår	2022 Høst	2023 Vår	2023 Høst	2024 Vår	2024 Høst	2025 Vår
Referanse-gruppe etableres og møter	X		X		X			
Brukermedvirkningsgruppe: møter	X		X		X			
Opplæring PhD utdanning	X	X						
Litteraturstudie	X	X	X			X	X	
Intervju foreldre		X	X	X				
Transkribering intervju			X	X				
Nvivo (analyse av intervjuene)			X	X				
Samarbeid forskergruppe	X	X	X	X	X	X	X	X
Artikkelskriving		X	X	X	X	X		
Aviskronikk					X			
Konferansedeltakelse			X		X		X	
Skriving av kappa						X	X	X
Innlevering av avhandling og disputas								X

Litteratur

- Aarset, M. F., & Sandbæk, M. L. (2009). Foreldreskap og ungdoms livsvalg i en migrasjonskontekst. In: Antonovsky, A. (1996). The salutogenic model as a theory to guide health promotion. *11*(1), 11-18. doi:10.1093/heapro/11.1.11
- Berg, B., Paulsen, V., Midjo, T., Haugen, G. M. D., Garvik, M., & Tøssebro, J. (2017). Myter og realiteter : Innvanderers møter med barnevernet. In: Bø, B. P., & Olsen, B. C. R. (2008). *Utfordrende foreldreskap : under ulike livsbetingelser og tradisjoner*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Bø, T. P., & Vigran, Å. (2015). Ungdom som verken er i arbeid eller utdanning utenfor arbeidsliv og skole – unge 15-29 år i Norge og Europa. *Samfunnsspeilet [elektronisk ressurs]*(1), 9-14. Retrieved from <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/ungdom-som-verken-er-i-arbeid-eller-utdanning-art>.
- Chuang, S. S., & Costigan, C. L. (2018). *Parental roles and relationships in immigrant families : an international approach*.
- Cohen, J. A., & Mannarino, A. P. (1996). A Treatment Outcome Study for Sexually Abused Preschool Children: Initial Findings. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 35(1), 42-50. doi:10.1097/00004583-199601000-00011
- Dzamarija, M. T. (2016). Barn og unge voksne med innvandrerbakgrunn : Demografi, utdanning og inntekt. In: Statistisk sentralbyrå.
- Finkelhor, D., Turner, H., Ormrod, R., & Hamby, S. L. (2009). Violence, abuse, and crime exposure in a national sample of children and youth. *Pediatrics*, 124(5), 1411. doi:10.1542/peds.2009-0467
- Gadsden, V. L., Ford, M., & Breiner, H. (2016). *Parenting matters : supporting parents of children ages 0-8*.
- Gamst, K. T. (2017). *Profesjonelle barnesamtaler : å ta barn på alvor* (2. utg. ed.). Oslo: Universitetsforl.
- Hennegan, J., Redshaw, M., & Kruske, S. (2015). Another country, another language and a new baby: A quantitative study of the postnatal experiences of migrant women in Australia. *Women and Birth*, 28(4), e124-e133. doi:10.1016/j.wombi.2015.07.001
- Hyggen, C., & Hammer, T. (2013). *Ung voksen og utenfor : mestring og marginalitet på vei til voksenliv*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Jortveit, K. (2013). Livstilfredshet - europeiske sammenlikninger : betydningen av autonomi, tillit og tilhørighet og samfunnstilfredshet. In: Norwegian University of Life Sciences, Ås.
- Joshi, P., & O'Donnell, D. (2003). Consequences of Child Exposure to War and Terrorism. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 6(4), 275-292. doi:10.1023/B:CCFP.0000006294.88201.68
- Lidén, H. (2005). Barn og unge fra nasjonale minoriteter : En nordisk kunnskapsoversikt. In: Nygård, R. H. (2018). *Family and community involvement in Indigenous social work. A comparative study*. (Ph.D. Thesis), UiT The Arctic University of Norway, Tromsø.
- Poole, D. A., & Lamb, M. E. (1998). *Investigative interviews of children: A guide for helping professionals*: American Psychological Association.

- Reneflot, A., & Evensen, M. (2011). *Arbeidsledighet og psykisk helse blant unge i Norden: En kunnskapsoversikt*. Göteborg: Göteborg: Nordic School of Public Health NHV Göteborg, Sweden.
- Riggs, E., Yelland, J., Szwarc, J., Wahidi, S., Casey, S., Chesters, D., . . . Brown, S. (2016). Fatherhood in a New Country: A Qualitative Study Exploring the Experiences of Afghan Men and Implications for Health Services. *Birth*, 43(1), 86-92. doi:10.1111/birt.12208
- Rudie, I. (2014). Liv(sløp) som bærer av kulturell (re)produksjon. *Norsk antropologisk tidsskrift*, 25(3-4), 166-180.
- Scheeringa, M. S., Wright, M. J., Hunt, J. P., & Zeanah, C. H. (2006). Factors Affecting the Diagnosis and Prediction of PTSD Symptomatology in Children and Adolescents. *American Journal of Psychiatry*, 163(4), 644-651. Retrieved from <https://ajp.psychiatryonline.org/doi/full/10.1176/ajp.2006.163.4.644>. doi:10.1176/ajp.2006.163.4.644
- Timshel, I., Montgomery, E., & Dalgaard, N. T. (2017). A systematic review of risk and protective factors associated with family related violence in refugee families.(Report). *Child Abuse and Neglect*, 70, 315. doi:10.1016/j.chiabu.2017.06.023
- To, S.-M., & Chan, T.-S. (2013). Searching for the meaning of parenthood: An existential approach to parent education in the Hong Kong-Chinese context. *International Social Work*, 56(4), 467-481. doi:10.1177/0020872811427718

